

Onderhoudsvoorschriften

Inhoud

1. INLEIDING.	3
2. HANG- EN SLUITWERK.	5
2.1 NASTELLEN BESLAG.	5
2.2 SMEREN.	5
2.3 ONDERHOUDSFREQUENTIE.	5
2.4 ONDERHOUDSVOORSCHRIFTEN HANG- EN SLUITWERK.	5
3. SCHILDERWERK KOZIJNEN.	6
3.1 KWALITEIT SCHILDERWERK.	6
3.1.1 <i>Ligging van het gevelement.</i>	6
3.1.2 <i>Klimaat</i>	6
3.1.3 <i>Kleur</i>	6
3.2 REINIGEN VAN UW SCHILDERWERK.	6
3.3 ONDERHOUDSADVIES.	7
3.4 REPARATIE AAN SCHILDERWERK.	7
<i>Enkele aandachtspunten bij onderhoud.</i>	8
4. BEGLAZING EN KIT.	9
5. VENTILATIEROOSTER.	10
5.1 BEDIENING VENTILATIEROOSTER.....	10
5.2 ONDERHOUD.	10
6. BUITENDEUREN.	11
6.1 REINIGING EN ONDERHOUD.	11
6.2 PERIODIEK ONDERHOUD.....	11
7. ONDERDORPELS.....	12
8. BIJLAGES.	13
BIJLAGE 01 - TABEL ONDERHOUDSKLASSE EN KLEUREN.	13
BIJLAGE 02 - AFSTELLEN EN BEDIENEN DRAAI-VAL BESLAG.....	14
B-02-01 VEILIGHEID EN WAARSCHUWINGSVOORSCHRIFTEN.....	14
B-02-02 BEDIENING EN VEILIGHEID INSTRUCTIE.	15
B-02-03 ANTI FOUT BEDIENING.	16
B-02-04 ONDERHOUDSVOORSCHRIFTEN.....	17
B-02-05 AFSTELLEN VAN DRAAI-VAL BESLAG.....	18
B-02-06 AFSTELLEN VAN VAL RAAM BESLAG.	21
B-02-08 INSTELLEN VAN DE AANTREK BIJ DE NOKKEN.....	23
B-02-09 INSTELLEN VAN DE HEFZEKERING.	23
B-02-10 IN- OF UITHANGEN VAN HET RAAM.	24
BIJLAGE 03 – SCHARNIEREN.....	25
BIJLAGE 03 – SLUITKOMMEN EN SLUITPLATEN.....	26

1. Inleiding.

In uw woning zijn houten gevelelementen toegepast van de Mors. Deze kozijnen in uw woning zijn met de grootst mogelijke zorg geproduceerd. De kozijnen zijn geproduceerd conform de Nationale Beoordelingsrichtlijnen (BRL 0801) voor het KOMO attest-met-productcertificaat voor Houten Gevelelementen.

De houten gevelelementen, waaronder de ramen en/of deuren, worden voortdurend belast. Enerzijds door de invloeden van het binnen- en buitenklimaat, anderzijds door gebruik wat invloed kan hebben op het functioneren. Dit mag ook van het gevelelement verwacht worden.

Om de kwaliteit en functioneren van de kozijnen te waarborgen dient een bepaalde vorm van onderhoud gepleegd te worden. In deze onderhoudsvorschriften wordt omschreven hoe en wanneer u het onderhoud zou moeten uitvoeren en waar mogelijk op welke wijze.

2. Hang- en Sluitwerk.

Het hang- en sluitwerk dient periodiek op bevestiging en functionaliteit te worden gecontroleerd en onderhouden overeenkomstig de onderhoudsvoorschriften van de hang- en sluitwerk fabrikant en/of leverancier.

2.1 Nastellen beslag.

Controleer regelmatig draaipunten, scharnieren en sluitingen. Deze zijn doorgaans na te stellen. Bij haperingen, minder soepel sluiten of klemmende sluitingen moeten de sluitkomen opnieuw afgesteld worden.

Gebruik hiervoor het juiste gereedschap en volg de instructie van de fabrikant en/of leverancier.

2.2 Smeren.

De scharnieren die tegenwoordig gebruikt worden zijn voorzien van een zelf smerend lager. Hier is het toevoegen van extra smeermiddel niet nodig. Overige draaipunten, raam- en deursluitingen, sloten en dergelijke dienen, volgens de onderhoudsfrequentie, een druppeltje zuurvrij olie te krijgen. Beweeg het onderdeel enkele keren na het insmeren zodat de olie op de benodigde plekken terecht komt.

Indien een sleutel zwaar draait gebruik dan geen olie maar een beetje grafiet is meestal al voldoende.

De “sluithaken” van meerpuntssluitingen, van ramen en/of deuren, niet voor zien van olie. Wij raden aan om deze in te spuiten met teflonspray. Gebruik hier geen siliconenspray voor. Deze spray trekt vuil aan dat blijft kleven aan de sluithaken wat dan weer gevolgen heeft voor het gebruik.

2.3 Onderhoudsfrequentie.

- Woningen meer dan 10 km uit de kust : eenmaal per 2 jaar
- Woningen minder dan 10 km uit de kust : eenmaal per jaar
- Woningen in een industrieel gebied : eenmaal per jaar
- Woningen direct aan de kust : tweemaal per jaar

2.4 Onderhoudsvoorschriften hang- en sluitwerk

Voor de verschillende onderhoudsvoorschriften en beknopte handleiding voor het stellen van het hang- en sluitwerk verwijzen wij u naar de volgende pagina's in dit document.

- Onderhoudsklasse en kleuren Bijlage - 01
- Draai-Kiep beslag Bijlage - 02
- Scharnieren Bijlage - 03
- Sluitkommen / sluitplaten Bijlage - 04

3. Schilderwerk kozijnen.

De gevelelementen zijn niet alleen mooi, maar geven uw woning ook meerwaarde. Goed beschermde gevelelementen zullen langer meegaan en houdt uw woning waardevast. Uw gevelelementen zijn voorzien van een hoogwaardig professioneel verfsysteem van Wijzonol Bouwverven.

3.1 Kwaliteit schilderwerk.

De Mors heeft kwalitatief hoogwaardig gevelelementen geleverd. Hierbij is veel aandacht besteed aan de juiste detaillering en zorg besteed aan de juiste laagdikte van de verf. Toch blijft aandacht voor uw schilderwerk noodzakelijk. Er zijn verschillende factoren die van grote invloed zijn op de levensduur van uw schilderwerk.

3.1.1 Ligging van het gevelelement.

Schilderwerk kan zich bevinden op verschillende weerszijden. Schilderwerk op het zuid/westen zal een ander degradatieverloop vertonen dan schilderwerk op het noord/oosten. Schilderwerk op het zuid/westen wordt blootgesteld aan zonlicht wat schadelijke UV-straling bevat. UV-straling tast het bindmiddel van de verf aan en maakt dit op den duur stuk, wat er voor zorgt dat de pigment van de verf bloot komen te liggen. Hierdoor zal het verfsysteem sneller degraderen.

3.1.2 Klimaat

Nederland telt maar liefst vier verschillende klimaatsoorten. Een industrieklimaat in de randstad, een zee klimaat langs de kust, een zee-industrie klimaat in de overgangsgebieden en een landelijk klimaat in de rest van ons land. De levensduur van een verfsysteem is afhankelijk van deze weer- en omgevingsfactoren. Afhankelijk van deze vervuilende factoren ligt de reinigingsfrequentie tussen de 1 en 4 keer per jaar.

3.1.3 Kleur

De eindkleur die is toegepast op een ondergrond is van invloed op het degradatieverloop van het schilderwerk. Donkere kleuren absorberen veel zonlicht, waardoor ze erg warm worden wanneer ze vol in de zon staan. Het schilderwerk kan dan bij deze donkere kleuren soms wel oplopen tot 70-80°C. De ondergrond wordt hierdoor ook erg warm wat zorgt voor grote krimp- en uitzetting verschillen, welke de verflaag moet blijven volgen. Een lichte kleur reflecteert veel licht, waardoor de ondergrond lang niet zo warm wordt als bij donkere kleuren. De verflaag is hier dus in mindere mate onderhevig aan het krimp- en uitzetting verschil van de ondergrond, wat zorgt voor een langere levensduur ten opzichte van een donkere kleur.

3.2 Reinigen van uw schilderwerk.

Het regelmatig reinigen van uw schilderwerk zorgt voor een verlengde levensduur van een verf-systeem. Door schilderwerk te reinigen en eventueel vuil te verwijderen, komt de glans van de verflaag ten goede. De frequentie van het reinigen is hierbij van invloed. Het spreekt voor zich dat tweemaal per jaar reinigen voor de grootste levensduurverlenging zal zorgen. De ventilatieruimte tussen neuslatten en/of dorpelafdekkers dienen met de reiniging meegenomen te worden.

Bij het reinigen van kozijnen geen schuurspons gebruiken. Het gebruik van agressieve schoonmaakmiddelen, zoals bleek of chloor, niet gebruiken. Spoel na het reinigen de kozijnen af met water.

Ons advies is dan ook om de kozijnen te reinigen met Driehoek vloeibare zeep. Deze zeep heeft een natuurlijke samenstelling en bevat natuurlijke vetzuren. In de schoonmaakmiddel zijn geen agressieve stoffen aanwezig die de verflaag kunnen aantasten.

3.3 Onderhoudsadvies

Afhankelijk van de punten genoemd onder paragraaf 3.1 moet er periodiek deskundig onderhoud plaats vinden. Indicatief kan het onderstaande schema aangehouden worden. Donkere kleuren hebben over het algemeen een kortere onderhoudscyclus dan de lichte kleuren. Daarnaast bepaald ook de kwaliteit van het schilderwerk de onderhoudscyclus.

	Lichte kleuren dekkend ²	Donkere kleuren dekkend ²	Transparant ³
	Onderhoud ⁴ Klasse I = gunstig Klasse II = normaal ¹	Onderhoud ⁴ Klasse II = normaal ¹ Klasse III = ongunstig	
Jaar	Dekkend grondverfsysteem (gem. 100 µm) + afwerking (50 µm)	Dekkend grondverfsysteem (gem. 100 µm) + afwerking (50 µm)	Transparant voorlaksysteem (gem. 140 µm) + afwerking (30 µm)
1			
2		C	*
3	C	*	**
4	*	C	*
5		**	**
6	C	C	*
7	**	*	**
8		C	*
9	C	**	**
10	*	C	*

* Beschadigingen en liggende delen bijwerken

** Bijwerken en geheel nieuwe deklaag aanbrengen

C Controle en/of inspectie

¹ Klasse II is afhankelijk van de gevelbelasting in te delen bij "lichte" of "donkere" kleuren

² Dekkend verfsystemen kunnen worden toegepast op naald- en/of loofhout (klasse B en klasse A)

³ Transparante filmvormende systemen mogen niet op alle houtsoorten worden toegepast (zie KVT katern 31)

⁴ In bijlage 01 kunt u zien in welke onderhoudsklasse bij uw kleur van de kozijnen valt.

3.4 Reparatie aan schilderwerk.

Kleine beschadigingen in geveltimmerwerk kunnen worden gerepareerd met een daartoe geschikt vulmiddel. Een vulmiddel moet de volgende eigenschappen bezitten:

- geen agressieve stoffen bevatten;
- goed verwerkbaar zijn met eenvoudige gereedschappen;
- goed hechten aan het omringende hout, zowel aan de langs- als aan de kopse kant;
- goed egaal af te smeren, zonder dat het materiaal trekt;
- bij verharding niet krimpen;
- een snelle door en door droging hebben;
- na uitharding goed schuurbaar zijn;
- goed af te werken.

Voor reparaties van geveltimmerwerk komen vooralsnog middelen op basis van epoxy of op basis van polyester in aanmerking. Indien de verwerkingsvoorschriften van de leverancier aanvullende informatie bevat, dan moeten deze verwerkingsvoorschriften worden gehanteerd. Wij adviseren u om gebruik te maken van producten van Wijzonol. Een verftechnisch rapport van Wijzonol kan hierbij leidend en adviserend zijn. Gerepareerde oppervlakken moet tot de oorspronkelijke laagdikte worden hersteld.

Wij adviseren om herstelwerk aan de buitenzijde van de kozijnen als volgt uit te voeren:

- Beschadigde onderdelen geheel reinigen;
- Beschadigingen licht schuren (matten), opzuiveren en stofvrij maken;
- Waar nodig beschadigingen repareren;
- Beschadigingen in meerdere lagen bijwerken met Wijzonol AQUA Systeemverf, in de vereiste laagdikte en kleur met het aangrenzende verfsysteem.

Enkele aandachtspunten bij onderhoud.

Bij het onderhoud van de verflaag dienen de volgende aandachtspunten in acht genomen te worden:

- Noodzakelijke waterafvoeropeningen en ventilatie- of ontluchtingsgaten open houden;
- Voorkom het doorschuren aan de het grondverfsysteem ter plaatse van scherpe kanten en afgeronde hoeken.
- Zorg ervoor dat deurkrukken, schilden, sloten, tochtrubbers (kaders), scharnieren en aluminium profielen niet overschilderd worden.
- Voor een optimale conditie van het buitenschilderwerk is het aan te raden ook het binnen schilderwerk bij het onderhoud te betrekken.

Bij aantoonbare naleving van het verftechnisch voorschrift ligt de verantwoordelijkheid bij de timmerfabrikant. Wordt het voorschrift niet opgevolgd, dan is degene die de houten gevelelementen op de bouwplaats aflakt verantwoordelijk voor:

- De kwaliteit en levensduur van het totale laksysteem;
- Alle directe en indirecte schades voortvloeiend uit het op de gevelelementen aanwezige totale laksysteem.

4. Beglazing en kit

Gevelelementen van De Mors worden onder geconditioneerde omstandigheden geproduceerd en kunnen fabrieksmatig voorzien worden van glas.

Om de kwaliteit van het glas te blijven waarborgen is het van belang dat voor het schoonmaken van het glas uitsluitend zachte en schone schoonmaakdoek of niet-schurende, schone schoonmaakspons worden gebruikt. Het is wel aan te raden maar niet absoluut noodzakelijk om een trekker te gebruiken. Indien er een trekker gebruikt wordt, moet erop worden gelet dat de rubberen rand schoon is.

Over het algemeen zijn alle glasreinigers op basis van alcohol of ammoniak en licht alkalische reinigingsmiddelen geschikt voor de reiniging van het glas. Het schoonmaak water moet schoon en kalkarm zijn. Indien mogelijk moet er gebruik gemaakt worden van gedemineraliseerd of onthard water.

Tijdens het reinigen van het glas is het van belang dat er inspectie plaatsvindt van de kitvoegen. Controle op onthechting, scheurvorming (krakelee) of schimmel vorming en verwerking.

Daar waar kitvoegen niet meer naar behoren functioneren, zal een reparatie moeten worden uitgevoerd.

Veelal zal inspectie van de kitvoegen gelijktijdig met inspectie van het schilderwerk kunnen worden uitgevoerd. Het is aan te bevelen om bij eventuele reparatie aan kitvoegen dit met een gelijksoortig materiaal uit te voeren of in ieder geval met een materiaal dat met de eerder gebruikte kit goed verdraagzaam is.

Kitvoegen moeten schuin naar buiten aflopen. Een gootje waarin het water blijft staan is funest. Bij open naden tussen glas en kit en eventuele naadjes tussen kozijnonderdelen de kitvoegen verwijderen en opnieuw aanbrengen/dichtzetten met een polysulfide kit of polyurethaankit of een gelijkwaardige kit met een KOMO certificaat volgens BRL 2803 klasse V3, V4 of V5.

5. Ventilatioerooster.

Meestal zijn woningen voorzien van ventilatioeroosters. Hierdoor kan men verse lucht toevoeren in de woning. Voldoende ventileren is noodzakelijk voor zowel uw eigen gezondheid als voor de “gezondheid” van uw woning. De ventilatiebehoefte van uw woning is nauwkeurig berekend aan de hand van eisen, opgenomen in het Bouwbesluit.

Deze eisen zijn gebaseerd op weinig wind en geringe temperatuur verschillen. Gedurende een groot deel van het jaar kan een grotere hoeveelheid lucht binnenkomen dan noodzakelijk, met een bijhorende hoger energieverlies. Echter kan men dit ook handmatig regelen.

5.1 Bediening ventilatioerooster.

De huidige ventilatioeroosters zijn uitgevoerd van een zelfregelend mechanisme. Aan de buitenzijde zit een klep die bij toenemende winddruk zelf het rooster gedeeltelijk afsluit. Bij veel wind of grote verschillen in temperatuur kan het rooster ook handmatig worden dicht gezet. Dit kan u doen door middel van een hendel aan de zijkant van het rooster. Het is rooster afhankelijk of de handel naar boven dan wel naar onder moet worden bewogen om af te sluiten. Veelal zit er een kleuren indicator op die aangeeft of het rooster dicht zit of open staat. Voor het bedienen van het rooster is weinig kracht nodig en heeft over het algemeen een kleine slag om te sluiten of te openen.

5.2 Onderhoud.

Het aluminium aan de binnen- en buitenkant minstens 2 keer per jaar schoonmaken met normaal leidingwater. Gebruik geen schuurmiddel of een synthetische reinigingsmiddel.

Ons advies is om de ventilatioeroosters te reinigen met Driehoek vloeibare zeep. Deze zeep heeft een natuurlijke samenstelling en bevat natuurlijke vetzuren. In dit schoonmaakmiddel zijn geen agressieve stoffen aanwezig die het aluminium van het ventilatioerooster kunnen aantasten.

Bij ernstige vervuiling kan het aluminium, na grondig schoonmaken, worden behandeld met producten waarmee de lak van auto's wordt onderhouden.

Aantasting van geanodiseerde (blanke uitvoering) of gemoffelde (in kleur uitgevoerd) ventilatioeroosters, door cement of kalk, is blijvend en kan niet worden verwijderd.

De binnenzijde van het rooster verdient ook regelmatig een schoonmaak beurt. Dit komt de werking van het rooster alsmede de luchtkwaliteit ten goede.

Om het ventilatioerooster aan de binnenkant te reinigen, klikt u de aluminium binnenkap van het ventilatioerooster los. Het losklikken van de kap is het meest eenvoudige door eerst de onderzijde uit te klikken en daarna de bovenzijde. Met behulp van een stofzuiger kan de binnenzijde van het ventilatioerooster schoongemaakt worden.

Ventilatioerooster met binnenkap

Klik de onderzijde van de binnenkap los

De binnenkap is los

6. Buitendeuren.

Voor het behoud van functionaliteit en het uiterlijk is het noodzakelijk om onderhoud aan de buitendeuren te plegen. Hierbij gaat het in eerste instantie om het onderhoud van de afwerking van het oppervlakte van de deur. Daarna spelen de beglazing (kitwerk) en hang- en sluitwerk een belangrijke rol.

6.1 Reiniging en onderhoud.

Goede reiniging verlengt de levensduur van uw deur. De deur is voorzien van een watergedragen verfsysteem. Het gebruik van agressieve of schurende schoonmaakmiddelen wordt sterk ontraden. Schoonmaakmiddelen die alcohol bevatten mogen niet toegepast worden. Ook hier adviseren wij Driehoek vloeibare zeep te gebruiken.

De deur kan gelijk met het reinigen van het glas meegenomen worden.

6.2 Periodiek onderhoud.

Afhankelijk van de omstandigheden waaraan de deur blootstaat moet er periodiek deskundig onderhoud plaats vinden. Dit periodiek onderhoud kan gelijk oplopen met het periodiek onderhoud van de kozijnen. Voor het onderhoud van de oppervlakteafwerking van de houten buitendeuren kan ter indicatie de onderhoudsschema's van het GND aangehouden worden, schema in bijlage - 01. Echter het verftechnisch onderhoudsadvies van de fabrikant/leverancier van de eindafwerking blijft bepalend.

7. Onderdorpels

Om kozijnen beter te beschermen tegen beschadigingen, regenwater en optrekkend vocht uit de grond of van straatwerk zijn de kozijnen voorzien van een laag reliëfdorpel.

Deze dorpels kunnen gemaakt zijn uit verschillende materiaal soorten:

- **Glasvezelversterkt kunststof (GVK)**

MACO
BUVA

- **Kunststof**

Innodeen (DTS)

- **Composiet**

Holonite
Ekosiet

- **Aluminium**

Luvema

- **“Belgisch” Hardsteen (natuursteen)**

Het onderhoud van deze dorpels is vrij eenvoudig. Schoonmaken kan gelijk meegenomen worden met overige schoonmaak van het kozijn.

De dorpels zijn eenvoudig schoonmaak te maken, maar gebruik geen schuurmiddel of een synthetische reinigingsmiddel. Bij gebruik van schuurmiddel kunnen doffe- of witte plakken ontstaan.

Ons advies is om de laag reliëfdorpels te reinigen met Driehoek vloeibare zeep. Deze zeep heeft een natuurlijke samenstelling en bevat natuurlijke vetzuren. In het schoonmaakmiddel zijn geen agressieve stoffen aanwezig die de laag reliëfdorpels kunnen aantasten.

De ontwateringsgaten dienen van tijd tot tijd te worden gereinigd met, bijvoorbeeld, een rond spiraal borsteltje. Verstoppingen kunnen dan niet meer voorkomen.

8. Bijlages.

Bijlage 01 - Tabel onderhoudsklasse en kleuren

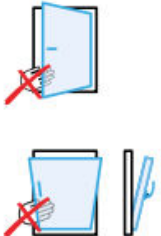
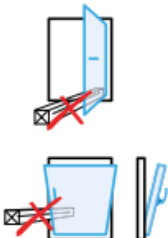
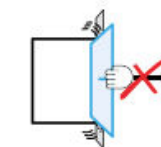
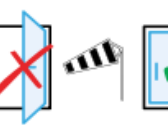
1000 serie				2000 serie				4000 serie				6000 serie				7000 serie				8000 serie			
WIT				ORANJE				PAARS				GROEN				GRIJS				BRUIN			
RAL	Onderhouds klasse			RAL	Onderhouds klasse			RAL	Onderhouds klasse			RAL	Onderhouds klasse			RAL	Onderhouds klasse			RAL	Onderhouds klasse		
	I	II	III		I	II	III		I	II	III		I	II	III		I	II	III		I	II	III
1013	13			2000	34			4001		39		6000		39		7000	35			8000		39	
1014	19			2001		39		4002		42		6001		41		7001	32			8001		38	
1015	15			2002		40		4003	36			6002		42		7002		37		8002		42	
1000 serie				2003	30			4004			44	6003		42		7003		38		8003		41	
GEEL/BEIGE				2004	35			4005		38		6004		44		7004	31			8004		41	
1000	23			2008	33			4006		41		6005		44		7005		39		8007		43	
1001	25			2009	36			4007			45	6006		44		7006		39		8008		42	
1002	26			2010	36			4008		41		6007		45		7008		39		8011			44
1003	24			2011	33			4009	34			6008		45		7009		40		8012			44
1004	27			2012	35			4010		39		6009		45		7010		41		8014			44
1005	31			3000 serie				5000 serie				6010		40		7011		42		8015			44
1006	29			ROOD				BLAUW				6011		38		7012		41		8016			44
1007	29			3000		42		5000		43		6012			44	7013		41		8017			45
1011	34			3001		42		5001		43		6013		38		7014		42		8019			44
1012	25			3002		42		5002			44	6014			44	7015		42		8022			45
1016	13			3003		43		5003			45	6015			44	7016			44	8023		39	
1017	23			3004			44	5004			45	6016		41		7021			45	8024		41	
1018	17			3005			44	5005		43		6017		38		7022		43		8025		41	
1019	33			3007			45	5007		40		6018	34			7023	36			8028			44
1020	33			3009			44	5008			44	6019	19			7024		43		9000 serie			
1021	21			3011			44	5009		42		6020		44		7026			44	WIT			
1023	21			3012	32			5010		43		6021	32			7030	33			9001	11		
1024	32			3013		42		5011			45	6022			45	7031		40		9002	15		
1027	35			3014	34			5012	36			6024		38		7032	26			9003	7		
1028	24			3015	26			5013			45	6025		40		7033	36			9010	7		
1032	26			3016		41		5014		38		6026		43		7034	34			9016	6		
1033	26			3017		37		5015		38		6027	26			7035	19			9018	19		
1034	26			3018		38		5017		42		6028		43		7036	32			9000 serie			
				3020		41		5018		37		6029		41		7037	36			WIT			
				3022	35			5019		42		6032		39		7038	26			9004			45
				3027		41		5020			44	6033		37		7039		40		9005			45
				3031		41		5021		40		6034	29			7040	30			9011			45
								5022			45					7042	33			9017			45
								5023		40						7043		42					
								5024	34							7044	25						
																7045	33						
																7046	35						
																7047	19						

Bijlage 02 - Afstellen en bedienen draai-val beslag

De draaival ramen zijn uitgevoerd met MACO draaival beslag type Mutli-Matic. Het draaival heeft een tweetal functies, te weten het draaien en de mogelijkheid van het gedeeltelijk achter over vallen van het raam. Een goede bediening is wenselijk om de levensduur van het draaival beslag te verlengen. Ook onderhoud is uitermate belangrijk. Goed onderhouden beslag functioneert beter en gemakkelijker en ook hierbij geldt dat dit ten goede komt van de levensduur.

B-02-01 Veiligheid en waarschuwingsvoorschriften.

De hierna genoemde symbolen maken de aanwezigheid van op de ramen duidelijk zichtbaar.

Symbol	Betekenis		
	Kans op verwondingen door het afklemmen van lichaamsdelen in de openingsruimte tussen raam en kozijn. → Bij het sluiten van raam of deur nooit tussen raam en deur vasthouden en altijd met beleid te werk gaan. → Kinderen en personen die geen gevaar in kunnen schatten, weghouden van de gevaarlijke locatie.		Gevaar voor persoonlijk letsel en materiële schade door het aanbrengen van obstakels in de opening tussen raam en kozijn → Aanbrengen van obstakels in de opening tussen raam en kozijn voorkomen.
	Kans op letsel door het vallen uit geopende ramen of deuren → Voorzichtig zijn in de nabijheid van geopende ramen of deuren, niet voorover buigen in het raam of uit het raam gaan hangen. → Kinderen of personen die geen gevaar in kunnen schatten, weghouden van de gevaarlijke locatie.		Gevaar voor persoonlijk letsel en materiële schade door extra belasting van het raam → Extra belasting van het raam moet voorkomen worden.
	Gevaar voor persoonlijk letsel en materiële schade door het aandrukken van het raam tegen de openingsrand (negge) dient ten allen tijde te worden voorkomen → Aandrukken van het raam tegen de openingsrand (negge) dient ten allen tijde voorkomen te worden.		Gevaar voor persoonlijk letsel of materiële schade door invloed van de wind → Invloed van wind op een geopend raam vermijden. → Bij wind of tocht raam direct sluiten en vergrendelen. → Bij weersvoorspellingen voor wind en storm alle ramen sluiten en vergrendelen.

B-02-02 Bediening en veiligheid instructie.

Dit type ramenbeslag heeft meerdere uitvoeren. De meest voorkomende uitvoering zijn hieronder weergegeven. Voor die uitvoeringen wordt uitgelegd wat de verschillen zijn en hoe te bedienen.

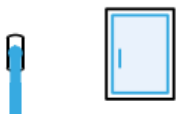
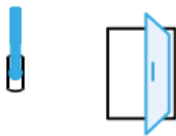
Draaival.

Greep-/raamstand	Betekenis
 	Sluitstand van het raam (wanneer de ruimte langere tijd onbewaakt is of indien er geen ventilatie gewenst is)
 	Draaistand van het raam (voor korte ventilatie (krachtige ventilatie) of voor het reinigen van de buitenzijde van het glas)
  	Valstand van het raam (voor constante ventilatie)

Draaival met kierstand.

Greep-/raamstand	Betekenis
 	Sluitstand van het raam (wanneer de ruimte langere tijd onbewaakt is of indien er geen ventilatie gewenst is)
 	Draaistand van het raam (voor korte ventilatie (krachtige ventilatie) of voor het reinigen van de buitenzijde van het glas)
  	Kierstand van het raam (voor langere ventilatie bij lage buitentemperaturen)
  	Valstand van het raam (voor constante ventilatie van de ruimte)

Valdraai.

Greep-/raamstand	Betekenis
	Sluitstand van het raam (wanneer de ruimte langere tijd onbewaakt is of indien er geen ventilatie gewenst is)
	Valstand van het raam (voor constante ventilatie)
	Draaistand van het raam (voor korte ventilatie (krachtige ventilatie) of voor het reinigen van het glas)

Valdraai met draai blokkering (middels krukje)

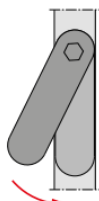
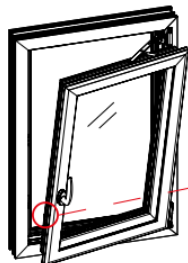
	Sluitknop ingedrukt houden om greep te bedienen.
	Sluitcilinder ontgrendelen om greep te bedienen.

B-02-03 Anti fout bediening

Een foutbediening treedt op wanneer het raam gelijktijdig een draai en een val beweging toelaat. Dit kan voorkomen als de kruk bewogen wordt tussen de draaistand en de kiepstand.

Foutbediening:

Aanwijzing om de foutbediening op te heffen:

Hef- en fout bedieningszekering.

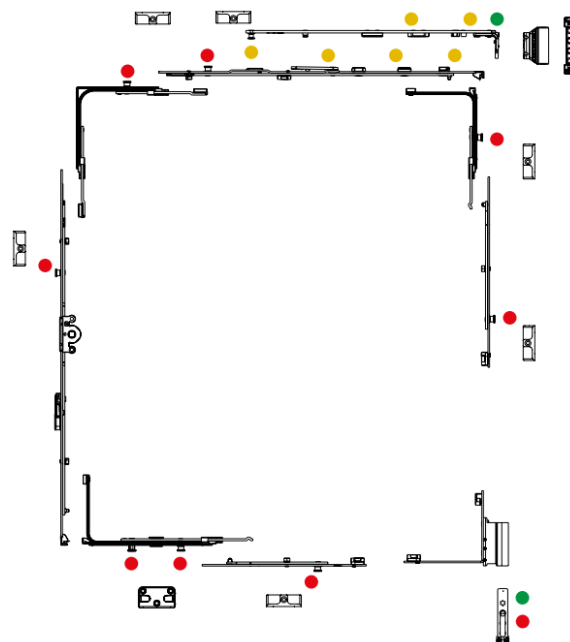
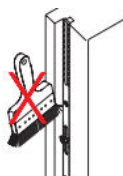
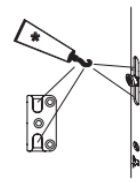
Mocht er ondanks de hef- en foutbedieningszekering er zich toch een foutbediening voordoen:

1. Hefzekering dichtbij de greep in het midden indrukken en vasthouden (rode pijl- loodrechte positie). Met de greep in de valstand, naar boven.
2. Het raam aan de scharnierzijde in het kozijn drukken, daarna laat de greep zich in de draaistand zetten.
3. Nu het raam compleet in het kozijn drukken en de greep in de sluitstand draaien.

B-02-04 Onderhoudsvoorschriften.

Om de functie van draaival beslag te garanderen, is het noodzakelijk minstens 2x per jaar het volgende onderhoud uit te voeren.

- Beslagdelen, die een veiligheidsrelevant karakter hebben, moeten regelmatig op slijtage gecontroleerd worden. Overwegend zijn dit de scharnierpunten die zich in de hoeken van de hangkant bevinden. Aangegevens met
- Alle beweegbare delen en sluitpunten van het draaival beslag invetten. Geen smeerolie, corrosie oplosmiddelen, siliconenspray e.d. gebruiken/ Gebruik uitsluitend PH neutraal vet- of Vaseline.
- Alleen die schoonmaak- en onderhoudsmiddelen gebruiken die de corrosiebescherming van het beslag niet aantasten.
- Beslagdelen niet overschilderen.

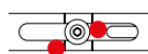
Smeerpunten

- De getoonde afbeelding is slechts symbolisch. De locatie en het aantal smeerpunten is afhankelijk van de werkelijke grootte en het ontwerp van het raam.
- Smeetvet voor beslag: Adhesive smeermiddel met PTFE in sprayvorm.
- Hoeveelheid smeermiddel: ca. 3 mm³ (ter grootte van een speldenknop)
- Na het smeren moet het beslag meerdere malen bediend worden, daarmee wordt het smeervet goed verdeeld.

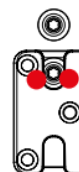
Legenda smeerpunten.

Sluitnokken:

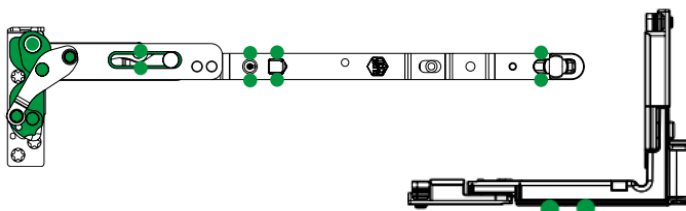
Sluitplaten:

Schaar begrenzer:

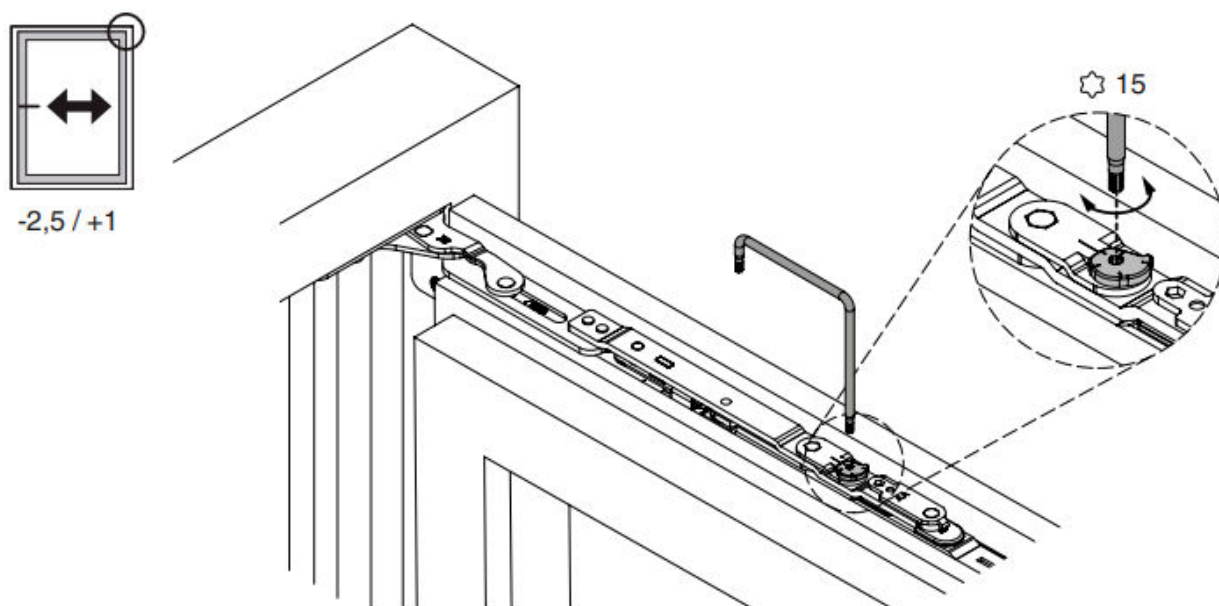
Sluitplaten:

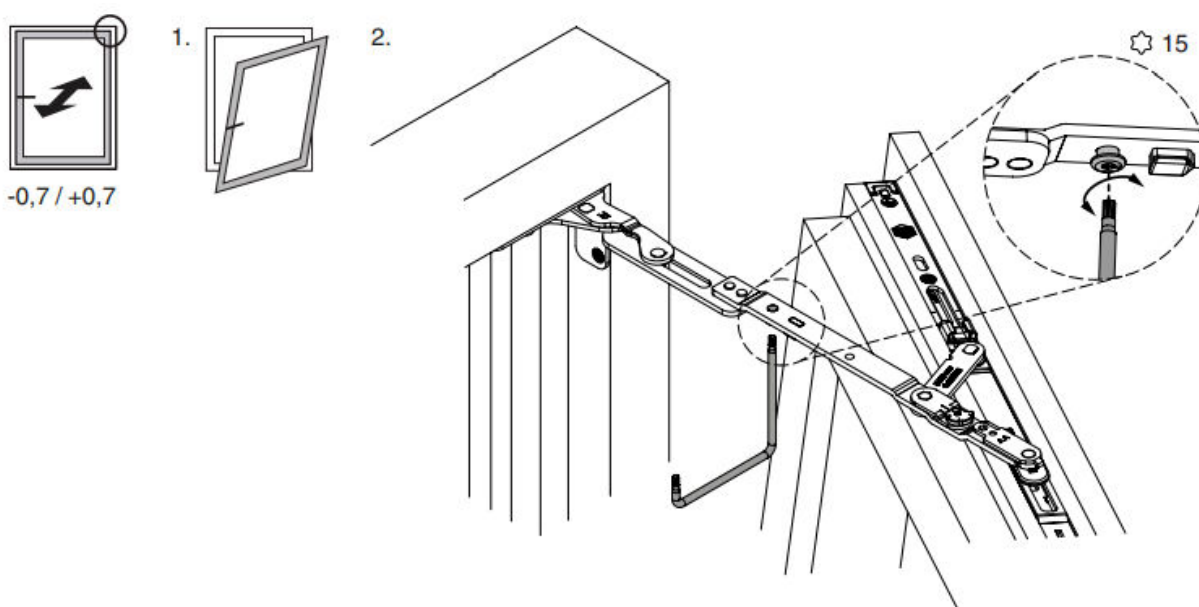
B-02-05 Afstellen van draai-val beslag.

Benodigd gereedschap: Torx 15
Inbus 4

Stellen van links naar rechts in het sluitvlak.
Dit is ter plaatsen aan de hangkant, boven

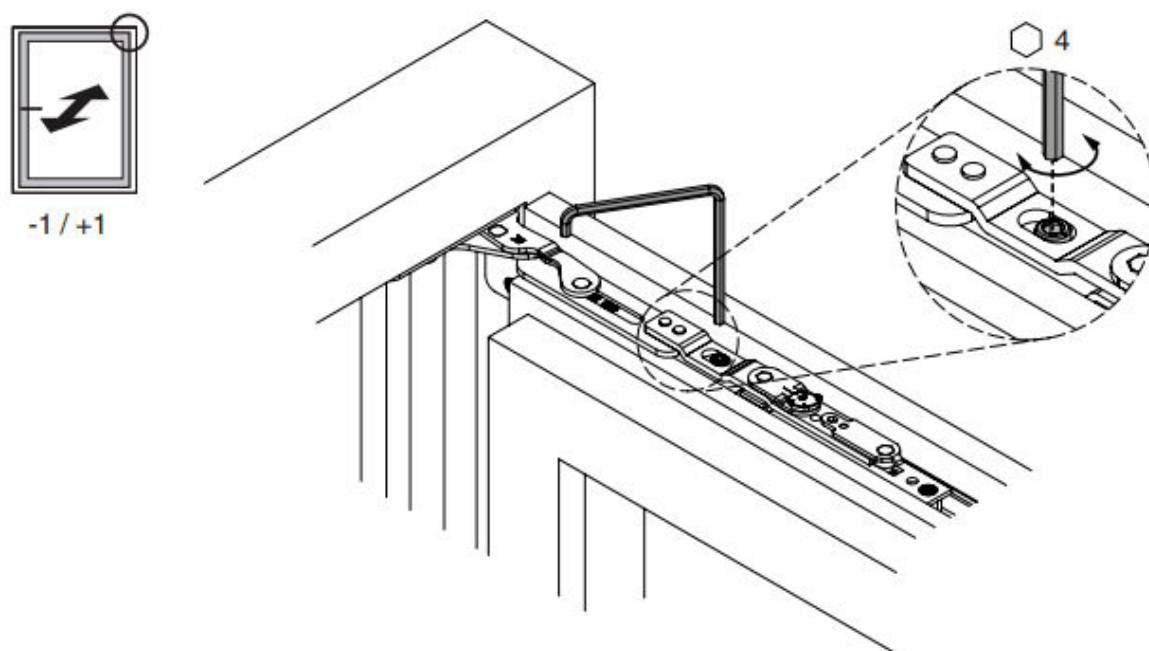

Stellen van de schaar naar voor naar achteren in het sluitvlak.
Dit is ter plaatsen aan de hangkant, boven

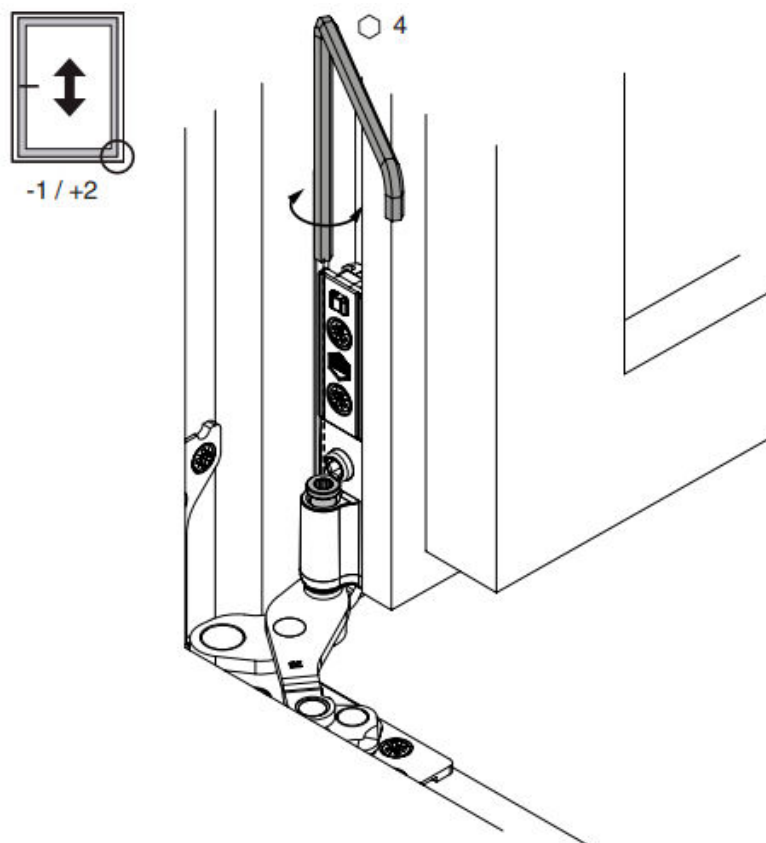
Stellen van het draaiband naar voor ↔ naar achteren in het sluitvlak.

Dit is ter plaatsen aan de hangkant, boven

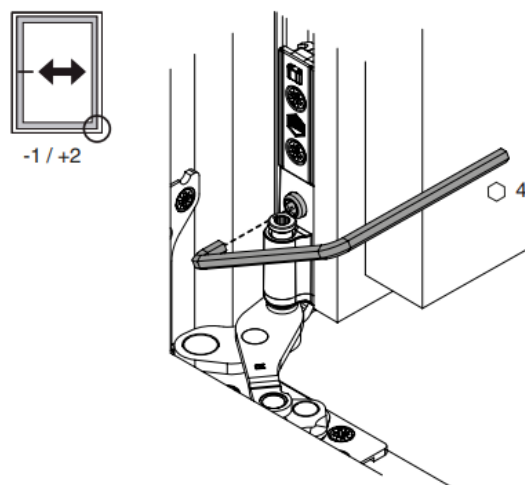
Stellen van de hoeklager naar boven ↔ naar onderen in het sluitvlak.

Dit is ter plaatsen aan de hangkant, onder

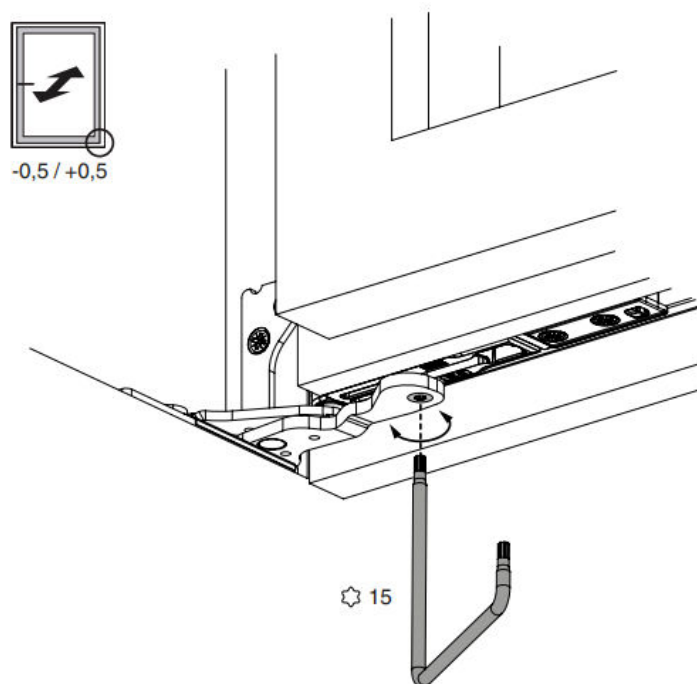
Stellen van de hoeklager van links $\longleftrightarrow$ naar rechts in het sluitvlak.

Dit is ter plaatsen aan de hangkant, onder

Stellen van de hoeklager van voor $\longleftrightarrow$ naar achteren in het sluitvlak.

Dit is ter plaatsen aan de hangkant, onder

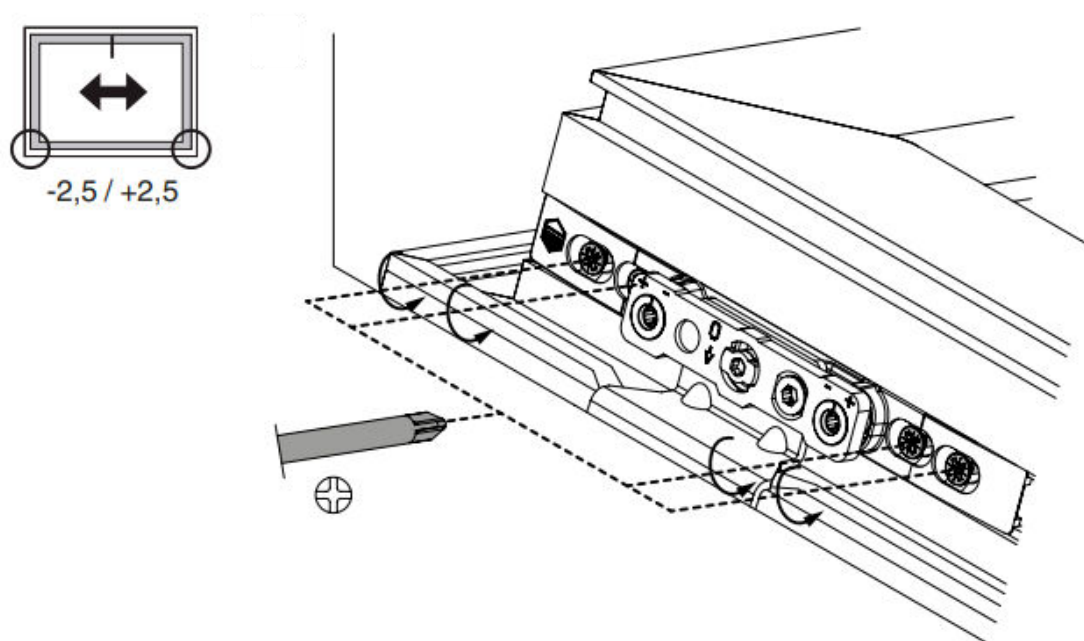

B-02-06 Afstellen van val raam beslag.

Benodigd gereedschap: Kruiskopschroevendraaier
 Inbus 4

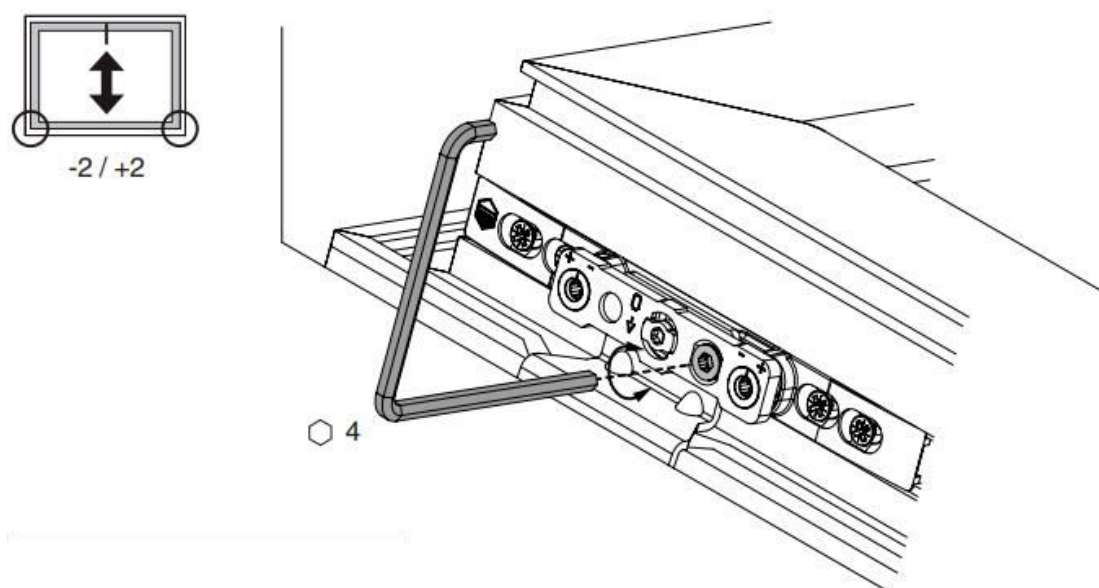
Stellen van links naar rechts in het sluitvlak.

Dit is ter plaatsen aan de hangkant, onder

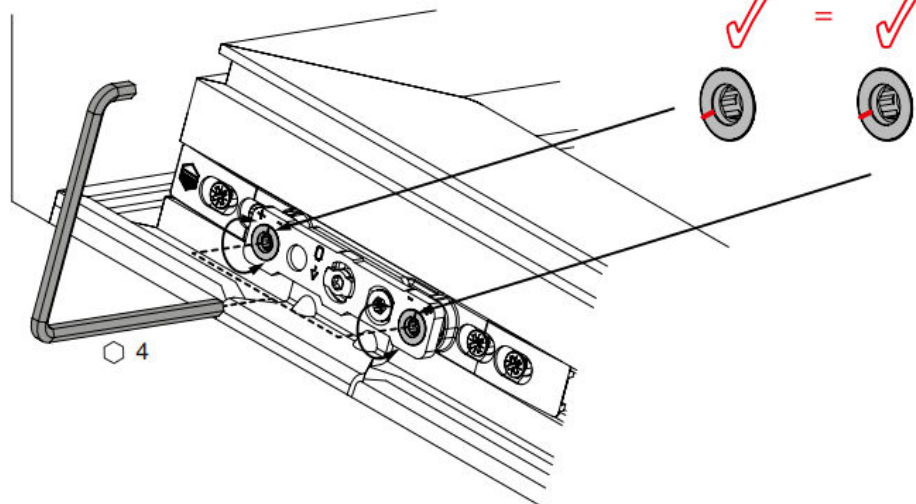
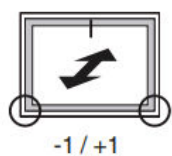
Stellen van boven naar onderen in het sluitvlak.

Dit is ter plaatsen aan de hangkant, onder

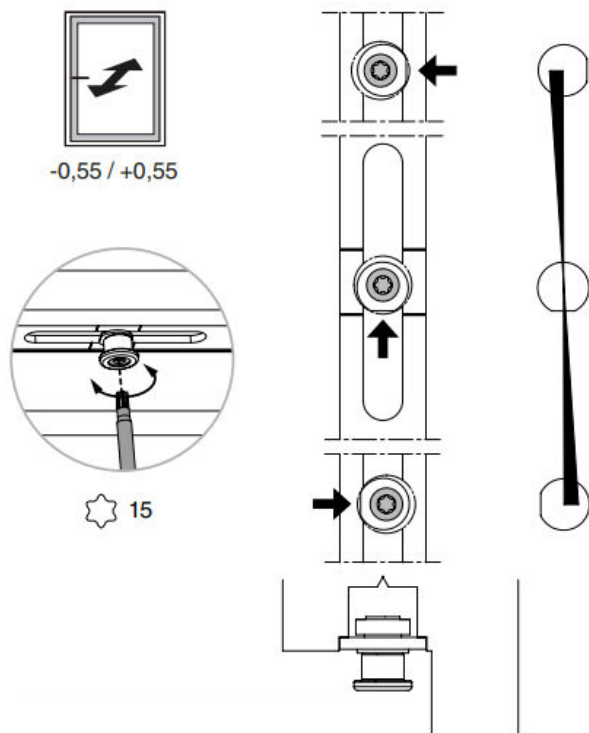
Stellen van voren $\longleftrightarrow$ naar achteren in het sluitvlak.

Dit is ter plaatsen aan de hangkant, onder

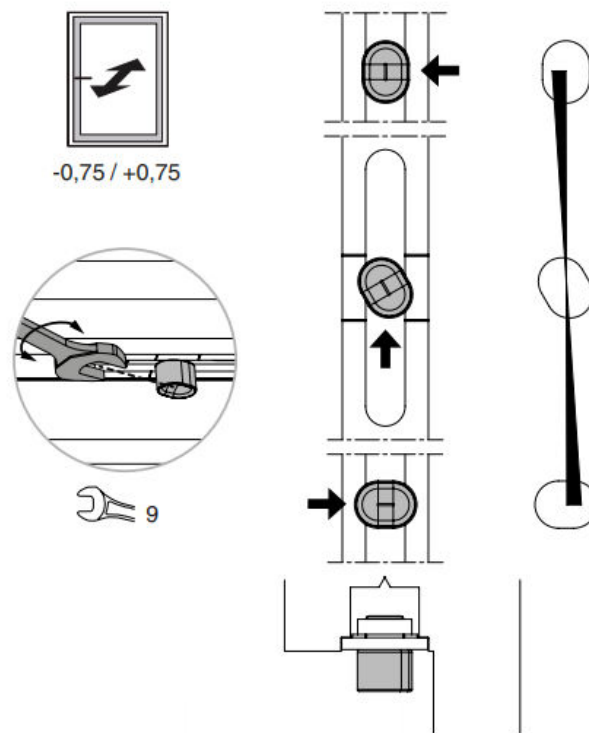

B-02-08 Instellen van de aantrek bij de nokken.

Benodigd gereedschap: Torx 15
Steeksleutel 9

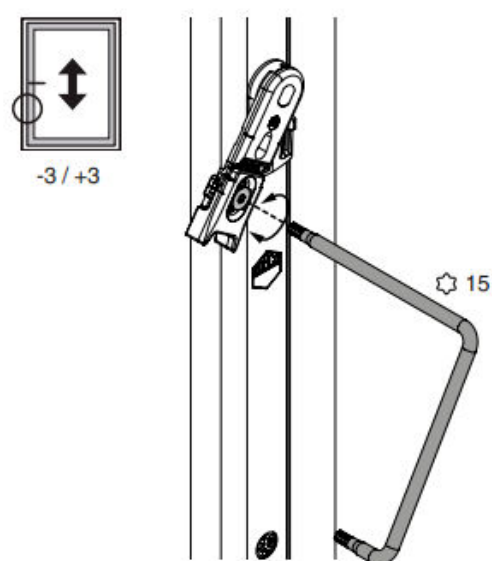
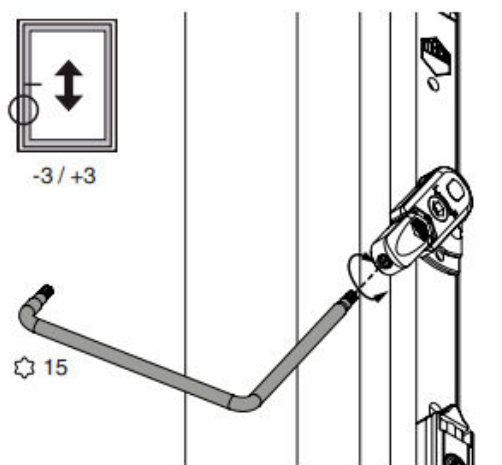
i.S. Veiligheids-rolnokken

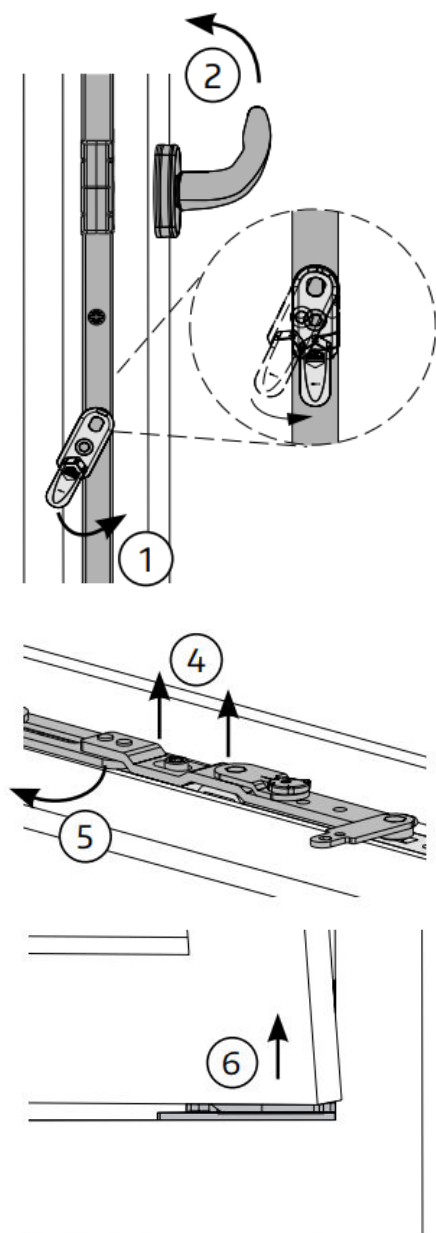
Sluitnokken

B-02-09 Instellen van de hefzekering.

Benodigd gereedschap: Torx 15

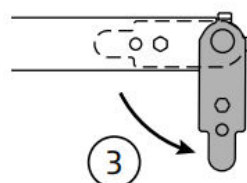
B-02-10 In- of uithangen van het raam.

Het in- en uittillen van een raam is een zware klus. Gemiddeld weegt een raam met een afmeting van 700x1200 mm al snel 25 kg. Naast dat het gewicht getild moet worden moeten er ook verrichtingen gedaan worden om het raam uit het systeem los te krijgen. Wij adviseren om dit door een professional te laten doen.

- 1) Raam 90 graden openen
- 2) Foutbedienings beveiliging in werking stellen ① (alleen draai-val ramen). Greep in de valstand zetten ②.

- 3) Schaar- of draaibandarm beveiliging openen ③

- 4) Schaar- of draaibandarm optillen tot het volledig vrij is ④. Daarna in het kozijn draaien ⑤

- 5) Raam daarna sluiten.

- 6) Raam licht gekiept naar boven uitheffen ⑥.

Het weer terug hangen van het raam gebeurt in de omgekeerde volgorde van het geen hierboven beschreven is.

Zelf doen of de professional inschakelen.

Het afstellen, uittillen en terug plaatsen van draai-val ramen is een secuur werk en vraagt de nodige kennis van het draai-val beslag. Kleine verstellingen is met enige kennis van het beslag uit te voeren, echter moet er veel verستeld worden en/of ramen uitgetild worden dan adviseren wij dit aan de professional over te laten. De beschikt over het juiste gereedschap, kennis en middelen om dit goed en snel te kunnen doen.

Bijlage 03 – Scharnieren

Ramen en deuren hebben de eigenschap dat deze “willen werken” door de weersinvloeden en temperatuurverschillen. Om dit werken op te vangen is er nastelbaar hang- en sluitwerk ontwikkeld. Gaat de bediening van het sluiten te zwaar, sluiten de ramen en/of deuren slecht of is er te veel speling in de afdichting van de draaiende delen dan is dit eenvoudig op te lossen door de o.a. scharnieren bij te stellen.

Buva Atlas Controle.

Dit type scharnier heeft 2 uitvoeringen welke beide op de deur gemonteerd kunnen zijn. Meestal is het zo dat er van de vier scharnieren er 2 voorzien zijn van een stelmechanisme. Dit is afdoende om de deur te kunnen stellen.

Zonder stelschroef

Met stelschroef

Scan om het filmpje over het nastellen te bekijken

Stelschroef

Benodigd gereedschap: Inbus schroevendraaier / inbus sleutel

- Per verstelbaar scharnier zijn er twee afstelpunten. Het afstelbereik is 2 mm naar het kozijn toe en 2 mm van het kozijn af.
- Draai steeds maximaal een kwart slag per afstelpunt, zodat het scharnier gelijkmatig en zonder spanning op de stelschroeven wordt versteld.
- Afhankelijk van waar de deur klemt stelt u het bovenste, onderste of beide scharnieren na.
- Sluit daarna de deur en kijk of de speling over de gehele deur gelijk is.
- Blijf net zolang nastellen tot het gewenste resultaat bereikt is.

BSW Justeer scharnieren.

Benodigd gereedschap: Inbus schroevendraaier / inbus sleutel

- Middels een inbus schroevendraaier (sleutel) kan men de anti inbraak pen naar binnen- resp. naar buiten draaien. Hiermee stelt men het scharnier.
- Sluit daarna de deur en kijk of de speling over de gehele deur gelijk is.
- Blijf net zolang nastellen tot het gewenste resultaat bereikt is.

Bijlage 03 – Sluitkommen en sluitplaten

Bij meerspuntsluitingen zijn er meerder kommen beschikbaar.

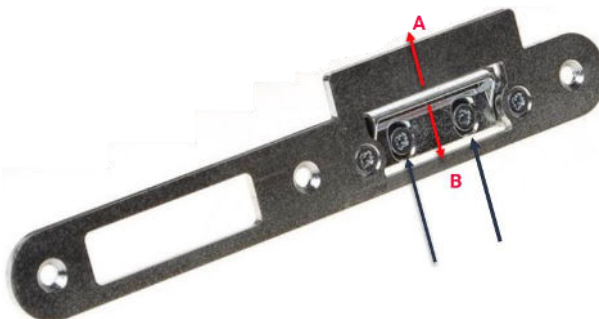
Zo is er de hoofdsluitkom, welke is voorzien van een kruk en een cilinder.

En er zijn in ieder geval twee bijzet sluitkomen. Deze zitten onder en boven de hoofdkom.

Stellen van de hoofdsluitkom.

Benodigd gereedschap: kruiskopschroevendraaier

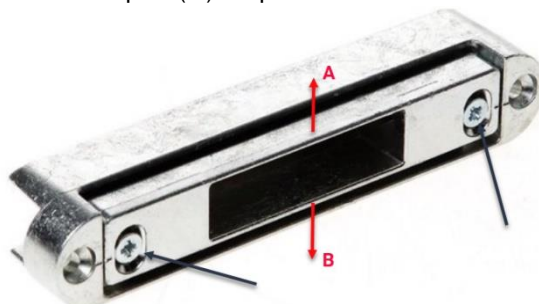
- De schroeven, met de zwarte pijl, een beetje los draaien;
- Het binnenwerk van de sluitplaat verplaatsen in de juiste richting.
 Als het binnenwerk verplaatst wordt richting de lip (A) dan zal de deur losser in de sponning komen te zitten.
 Indien het binnenwerk van de lip af (B) verplaatst wordt dan zal de deur strakker in de sponning zitten.

Stellen van de bijzetkommen.

Benodigd gereedschap: kruiskopschroevendraaier

- De schroeven, met de zwarte pijl, een beetje los draaien;
- Het binnenwerk van de sluitplaat verplaatsen in de juiste richting.
 Als het binnenwerk verplaatst wordt richting A dan zal de deur losser in de sponning komen te zitten.
- In dien het binnenwerk van de lip af (B) verplaatst wordt dan zal de deur strakker in de sponning zitten.

Stellen van sluitplaten van stolpstellen.

Benodigd gereedschap: kruiskopschroevendraaier

- Draai de vier schroeven geheel los van de sluitplaat
- Draai de sluitplaat in de gewenste stand en schroef de sluitplaat vervolgens weer vast.
- Herhaal dit indien nog niet de gewenste resultaat is bereikt.

